

БЕЗПАЛОВА ОЛЬГА ІГОРІВНА

*доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
завідувач кафедри адміністративної
діяльності поліції Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ВОЛКОВ ВІКТОР АНАТОЛІЙОВИЧ

*здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ПОВНОВАЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА КОНТРОЛЮ ЗА НАРКОТИКАМИ ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Зі здобуттям незалежності Україна обрала курс на становлення демократичної, правової та соціальної держави, що орієнтована на реалізацію сервісної функції, яка полягає в обслуговуванні інтересів суспільства, громади та особи. Таку роль в рамках адміністративно-правової доктрини прийнято називати адміністративною послугою, яка надається державою з метою задоволення потреб та інтересів громадян. Однак, враховуючи особливість сфери обігу лікарських засобів та використання наркотичних речовин, держава в контексті зазначеного здійснює особливий підхід до правового регулювання зазначеної напрямку, зокрема і щодо адміністративних послуг по відповідному питанню, надання яких покладається на Державну службу з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

Незважаючи на те, що в усіх регіонах України створено та функціонують центри надання адміністративних послуг, що їх компетенції не належить надання адміністративних послуг ані громадянам, ані представникам бізнесу у сферах обігу лікарських та наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Це зумовлено тим, що належне функціонування вказаних сфер здійснює безпосередній вплив на життя та здоров'я населення нашої держави, отже процес отримання різноманітних дозволів, ліцензій, сертифікатів,

посвідчень, а також вчинення певних реєстраційних дій має відбуватися під чітким контролем в боку держави, а саме у даному випадку Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

На законодавчому рівні лише частково визначено перелік адміністративних послуг, що надаються на платній та безоплатній основі органами Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. Окремі нормативно-правові акти, що встановлюють розмір плати за надання адміністративної послуги, втратили чинність, а нові не були прийняті. Зокрема, мова йдеться про видачу ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, оплата за видачу якої регулювалася постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2000 р. № 1755 (втратила чинність у 2016 році). Зважаючи на це, важливого значення набуває перегляд усіх нормативно-правових актів, що регламентують процедуру надання платних адміністративних послуг та приведення їх у відповідність до сучасних вимог, особливо у зв'язку з тим, що у 2015 році до сфери відання Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, крім сфери контролю за якістю лікарських засобів, додалась ще сфера контролю за наркотиками.

Варто зазначити, що у переліку платних та безоплатних адміністративних послуг, наведених у Наказі Держлікслужби від 27.03.2017 № 318 «Питання надання адміністративних послуг Держлікслужбою» враховано далеко не всі адміністративні послуги, що надаються органами Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. Значна частина адміністративних послуг, що належать у сфері видання Служби з 2015 року, не враховано. Переважно це стосується сфери контролю за наркотиками. Зважаючи на це, надзвичайно важливого значення набуває внесення відповідних доповнень до проаналізованих вище нормативно-правових актів, що визначають перелік платних та безоплатних послуг, що надаються органами Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

У той самий час слід зазначити, що в інформаційних картах адміністративних послуг, що надаються органами Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками міститься інформація про платність або безоплатність конкретної адміністративної послуги. Проте, варто зазначити, що не всі послуги, що вказані як платні чи безоплатні в інформаційних картках, знайшли своє закріплення у відповідних нормативно-правових актах.

На основі зазначеного пропонуємо наступні висновки:

1. Правовий статус Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками як суб'єкта надання адміністративних послуг характеризується фрагментарністю правової регламентації, наявністю прогалин та колізій між нормативно-правовими актами, що встановлюють підстави та порядок надання окремих адміністративних послуг.

2. Структура та повноваження Державної служби з лікарських та контролю за наркотиками засобів встановлюють неефективну процедуру надання населення адміністративних послуг у сфері господарської діяльності щодо лікарських засобів та наркотичних речовин.

3. Процедура надання та обсяг розподіл повноважень щодо надання адміністративних послуг центрального і територіальних Державної служби з лікарських засобів та контролю за наркотиками органів створюють низку ризиків корупційного характеру, чим зумовлюють необхідність щодо переосмислення організації виконання зазначеного.

4. Виходячи із наведеного можна класифікувати адміністративні послуги, які надає Державна служба з лікарських засобів та контролю за наркотиками в залежності:

а) від сфери правового регулювання:

— адміністративні послуги, надання яких врегульовано Законом України «Про адміністративні послуги». До вказаної групи слід віднести послуги щодо видання суб'єктам господарювання ліцензії на виробництво лікарських засобів,

імпорт таких засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), оптову та роздрібну торгівлю лікарськими засобами.

— адміністративні послуги, які врегульовані спеціальним законодавством. До вказаної категорії відносяться послуги у сфері ліцензування господарської діяльності з культивування рослин, включених до таблиці І Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та з розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізації (відпуску), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до зазначеного Переліку.

б) від необхідності оплати: безоплатні; платні.

5. У переліку платних та безоплатних адміністративних послуг, що закріплені в окремих нормативно-правових актах, враховано далеко не всі адміністративні послуги, що надаються органами Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. Значна частина адміністративних послуг, що належать у сфері видання Служби з 2015 року, не враховано. Переважно це стосується сфери контролю за наркотиками. Зважаючи на це, надзвичайно важливого значення набуває внесення відповідних доповнень до проаналізованих вище нормативно-правових актів, що визначають перелік платних та безоплатних послуг, що надаються органами Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками.

6. Окремі нормативно-правові акти, що встановлюють розмір плати за надання адміністративної послуги органами Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, втратили чинність, а нові не були прийняті. Зокрема, мова йдеться про видачу ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами, оплата за видачу якої регулювалася постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2000 р. № 1755 (втратила чинність у 2016 році). Зважаючи на це, важливого значення набуває перегляд усіх нормативно-правових актів, що регламентують процедуру

надання платних адміністративних послуг та приведення їх у відповідність до сучасних вимог, особливо у зв'язку з тим, що у 2015 році до сфери відання Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, крім сфери контролю за якістю лікарських засобів, додалась ще сфера контролю за наркотиками.